

musí uživati výlučně tamnějšího práva. Pro zajímavost srovnati dlužno předpis §u 4 (2) zák. ze dne 15. dubna 1920, čís. 269 sb., třeba že dle §u 9 neplatil pro soudce, pro něž vydán zákon z téhož dne čís. 270 sb., jenž neuznal za potřebu přípustnost upotřebení zdejších soudců na Slovensku teprv prohlašovati. Nikdo v tom nikdy neshledával závady, ježto se předpokládá, že zkoušený právník musí býti s to uživati i práva nového, jak se to děje při každé změně zákonodárství. Ale pak se musí rozuměti i zde úplná parita a reciprocita, i nebylo by závady, by i slovenský soudce nepůsobil bez dalšího u soudů historických zemí, v oblasti práva druhého, a tak tomu také je aspoň u nejvyššího soudu, — jinde, jak známo, pro nedostatek slovenských soudců na to nedochází — u něhož nejen soudcové historických zemí zasedají v senátech slovenských, ale i soudcové slovenští v senátech historických zemí, je-li třeba. Ostatně musí i zemský soud a vrchní zemský soud v Praze souditi dle práva slovenského v oboru kompetence dle zákona ze dne 2. listopadu 1918, čís. 4 sb. z. a n. Sumou § 6 adv. řádu nelze, jak napadená usnesení činí, bráti v jeho původním smyslu, nýbrž ve smyslu, jehož mu dodal převrat a jenž byl samým zákonodárcem, jak shora obsahem celé řady zákonů napadenými usneseními ovšem úplně pominutých, doličeno, opětovně zcela jasně naznačen. Ježto ostatní podmínky zápisu jsou nejen vykázány, nýbrž vůbec nesporny, bylo tak uznati, jak se stalo.

Čís. 6038.

Zákaz zcizení podle §u 22 zákona ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n. v novelisovaném znění vztahuje se také na exekuční dražbu.

(Rozh. ze dne 18. května 1926, R I 433/26.)

Návrhu vymáhajícího věřitele, by byla povolena vnučená dražba nemovitostí, ohledně nichž bylo v pozemkové knize poznamenáno obmezení podle odstavce třetího a čtvrtého §u 22 zák. ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n., soud první stolice vyhověl, rekursní soud exekuční návrh zamítl. Důvody: Stížnost je důvodnou. Jeť při právu vlastnickém poznamenáno obmezení podle odstavce (3) a (4) §u 22 zákona ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n. v doslovu druhé a třetí novely, jež dovoluje nabyvateli pozemku zcizení do 10 let jen se svolení Státního pozemkového úřadu. Z tohoto ustanovení je zřejmým úmysl zákonodárcův, by pozemek zůstal v rodině dlouhodobého pachtýře aspoň po 10 let, aby mohl jej nadále vzdělávati jako vlastní, když po dlouhou dobu vzdělával jej jen jako pachtýř. Jest připustiti, že doslov zákona není sice jasným, ale jest jisto, že onen úmysl zákonodárcův nedošel by uskutečnění, kdyby připuštěna byla vnučená dražba, neboť podle ducha zákona každé zcizení potřebuje svolení Státního pozemkového úřadu, tedy i zcizení, jež děje se proti vůli nabyvatelově řízením exekučním. Svolení Státního pozemkového úřadu v projednávaném případě není vykázáno, pročež vyhověti bylo stížnosti jako důvodné a návrh na vnučenou dražbu nemovitostí učiněný zamítnouti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Třeba zákon vyjadřoval se tak, že »nabyvateli« není dovoleno pozemky nabyté na základě zákona o zajištění půdy drobným pachtýřům bez svolení Státního pozemkového úřadu zciziti, dlužno to přece vztahovati i na případ, kdy se zcizení děje exekuční dražbou, ježto i tu se zcizuje jménem a na účet nabyvatele, což se rovná tomu, jakoby zcizoval on sám. Zákon se jen poněkud úzce vyjádřil, čehož příčinou byl podnět zákona (occasio legis), že totiž, jak motivy dí, došly zprávy, že mnozí nabyvatelé chtějí se pozemků zbaviti, ale beze vší pochyby obmýšlel zameziti zcizení jakékoli, neboť jen to se shoduje s účelem pozemkové reformy. Od toho však je právě t. zv. rozšiřující (extensivní) výklad, by úzký výraz zákona uvedl v souhlas s jeho nepochybným a nepopíratelným úmyslem. V duchu zákona nelze tedy do 10 let zcizení bez příslušného svolení povolití, sice by zákon, kdyby se vykládal tak úzce, jak tomu chce stížnost, mohl býti valem obcházen, exekuční zcizení totiž mohlo by se prováděti pro pohledávky předstírané právě jen za tím účelem, aby zcizení bylo přes zákaz docíleno, nebo nabyvatel mohl by prostě se vypůjčiti a neplatiti, jen aby exekuční prodej a tím nabytí třetí osobě ve srozumění s ním jednající umožnil a pod., vůbec rozmanitým způsobem by bylo lze úmysl zákona mařiti. Věřitelům nabyvatele se tímto rozšiřujícím výkladem zákona újma neděje, neboť když omezení dispozice nabyvatele je zároveň s vkladem jeho práva vlastnického v knihách poznamenáno, všichni od prvopočátku musili s tím počítati, že do 10 let nebudou moci exekuční dražbu vésti.

Čís. 6039.

Vada podle §u 496 čís. 3 c. ř. s. má v dovolacím řízení význam pouze s hlediska dovolacího důvodu čís. 4 §u 503 c. ř. s., nikoliv onoho podle čís. 2 §u 503 c. ř. s.

Byl-li dán zaměstnavatelem zaměstnanci původně bezplatný byt s tím, by dohlížel v noci na obchodní místnosti zaměstnavatelovy, nelze v tom, že zaměstnavatel napotom vzhledem k tomu, že zaměstnanci byl kolektivní smlouvou značně zvýšen plat, určil zaměstnanci, by platil z bytu jistou úplatu, spatřovati uzavření nájemní smlouvy mezi stranami. Lhostejno, že napotom byla úplata pojata do činžovního přiznání.

(Rozh. ze dne 18. května 1926, Rv I 668/26.)

Žalovaný byl úředníkem žalující firmy a obýval byt v jejím domě. Propustivši žalovaného, domáhala se žalobkyně na něm vyklizení bytu, tvrdíc, že šlo o byt služební. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby. Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.